Frequently Asked Questions

Banana farming

1. **What is the best climate for banana farming?**

It is suitable for warm temperate with high humidity. Temperature range from 25-30^{0} C and relative humidity of 75-85%. On an average, 10 cm rainfall per month is suitable for banana farming. In the hilly area, it is good to farm in south-facing slope where sunlight falls for longer time in a day.

2. **What type of soil is good for banana farming?**

Fertile soil with plenty of organic substances is the best soil for banana. A bit sandy where water does not remain stagnant is suitable for banana farming. Irrigation facility is required for banana farming.

3. **How much is the cost and the income from banana farming?**

The cost of banana farming in one hectare is around NPR. 387,000 and produce banana of amount NPR. 864,000 in a year. Banana can be grown for 4-5 years in the same land. (These cost and sell amount are calculated based on the prevailing market prices as of December 2015 and may vary).

4. **How much is the production?**

Around 2,400 bunches of banana fruits can be harvested per hectare of land in a year.

5. **How many saplings are needed? What is the cost of saplings?**

A hectare of land accommodates around 2,700 saplings. The cost of one sapling based on tissue-cultured is NPR. 30-35. Therefore, the total cost per hectare is around NPR. 81,000.

6. **How many employment days are generated?**

One hectare of banana farming generates employment of around 250 person work days in a year (from nursery to marketing).

7. **What are the varieties of banana being in farming practice in Nepal?**

William, G-9 and *Malbog* variety of the banana plant is suitable for hot climate of Terai in Nepal. In hilly areas, local varieties are suitable.

8. **How to manage risk in banana farming?**

Risks associated with banana farming can be minimized through the following ways:

- Crop insurance *(Elam project has successfully piloted crop insurance in banana crop in partnership with private insurance companies*)
- Business skills
- Farming know-how, proper utilization of inputs, pest management, timely irrigation and market linkages.

9. **From where are extension services provided?**

Banana nurseries sell quality saplings with embedded technical services to the farmers. Agriculture service centers of District Agriculture Development Office provide necessary advice and services.

10. **Where does farmer gets credit?**

Any local financial institutions, including banks provide credit for banana farming in Nepal.

11. **How to manage the waste of banana farming?**

There is opportunity of value addition, through processing based enterprise. Such as banana stem, after harvest can be used for making banana paper and thread and cloth. Nothing goes to waste out of the banana plant.

12. **Where do the quality of saplings available?**

The following banana nurseries provide quality sapling of banana (may not be the exhaustive list:

S.N	Name of farm	Proprietor Name	Nursery Location	Contract No
1	Parkesk Banana Farm Nursery and processing center	Purna Singh Saud	Bhimdatt Municipality -10 Telkeni, Kanchanpur	9858752630
2	Rajesh Banana farm, Nursery and processing Center	Surendra Chaudhary	Krishnapur VDC- 5 Gulariya, Kanchanpur	9848483525
3	Rana Tharu Banana Nursery and Processing Center	Karam Singh Rana	Beluri Municipality - 11Telkeni ,Kanchanpur	9806426361

4	Subedi Banana farm, Nursery	Ram Parsad Subedi	Tribhuwanbasti Municipality - 7,Kanchanpur	9858423013
5	Sergansil Gharelu Udyag	Ram Pardas Chaudhary	Phulbari VDC -9 Kailali	9811641931
6	Adhunik Kirsi Tatha Gadibudi Bebasaya form	Top Lal Chaudhary	Gulariya Municipality - 8 Bardiya	9848013624
7	Jaya Kishan Fruit Nursery and farm	Ajaya Yadab	Gonaha VDC -6 Dekhari Rupendehi	9807421656
8	Kushal Business Consultancy (For central and eastern regions)	Saroj Koirala	Nijgad, Bara	9845136377
9	Nepal Bio-tech Pvt. Ltd	Nabin Sahukhala	Bhaisepati, Lalitpur	9841302850
10	Nepal Biotechnology and Agroforest Pvt. Ltd	Baidhyanath Saha	Chitwan	9845486193

धेरै सोधिने प्रश्नहरु

१. कस्तो जलवायु/हावापानी केरा खेतीका लागि उपयुक्त हुन्छ ?

२. कस्तो माटो केरा खेतीका लागि उत्तम हो ?

३. केरा खेती गर्न कति लगानी लाग्छ र कति आम्दानी हुन्छ ?

४. कति उत्पादन हुन्छ ?

५. विरुवामा कति लाग्छ र लगानी कति हुन्छ ?

६. कति रोजगारी सिर्जना हुन्छ ?

७. कुन-कुन जातका केरा नेपालमा खेती भइरहेको छ ?

८. जोखिमको व्यवस्थापन कसरी गर्न सकिन्छ ?

९. खेती सम्बन्धित आवश्यक जानकारी र सुझाव कोबाट लिन सकिन्छ ?

१०. खेतीका लागि आवश्यक लगानी गर्न ऋण कहाँबाट पाउन सकिन्छ ?

११. फल निकालेपछि केराका वोटको पनि उपयोग छ ?

१२. उन्नतजातका गणस्तरीय केराका विरुवा कहाँ पाइन्छ ?

क. स	नर्सरीको नाम	सम्पर्क व्यक्ति	स्थान	सर्म्पक नं
१.	प्रकास केरा फार्म	पूर्ण सिह साउद	तल्केनी, भिमदत्त-१०, कञ्चनपुर	९८५८७५२६३०
२.	राजेश केरा फार्म	सुरेन्द्र चौधरी	कृष्णपुर-५, कञ्चनपुर	९८४८४८३५२५
३.	राना थारु केरा फार्म	करम सिह राना	बेलौरी-११, कञ्जनपुर	९८०६४२६३६१
४.	सुवेदी केरा फाम	राम प्रसाद सुवेदी	त्रिभुवनवस्ती-७, कञ्चनपुर	९८५८४२३०१३
५.	श्रृजनशील घरेलु उद्योग	राम प्रसाद चौधरी	फुलबारी-९, कैलाली	९८११६४१९३१
६.	आधुनिक कृषि तथा जडिबुटि व्यवसाय फार्म	टोप लाल चौधरी	गुलरिया-८, बर्दिया	९८४८०१३६२४
७.	जय किसन फलफूल नर्सरी फार्म	ऋजय यादव	गोनाहा-७, रुपन्देही	९८०७४२१६५६
८.	कुशल			

धेरै सोधिने प्रश्नहरु

१. कस्तो जलवायु/हावापानी केरा खेतीका लागि उपयुक्त हुन्छ ?

हावापानी केरा गर्मी हावापानीमा हुने बाली हो । केराखेती गर्नका लागि न्यानो उपोष्ण, प्रशस्त आद्रता भएको तथा हुरीबतासबाट बचाउन सकिने ठाउँ भएको क्षेत्रमा राम्रो हुन्छ । यसको खेती १५° -४०° से. ग्रे. सम्मको तापक्रम हुने ठाउँमा पनि गर्न सकिन्छ । यसका लागि उपयुक्त तापक्रम २५-३० डिग्री सेन्टीग्रेट् र सापेक्षित आद्रता ७५%-८५% भए तापनि बढी आद्रतादेखि लिएर धेरै कम आद्रता भएको हावपानीमा पनि यसको खेती गरेको पाइन्छ । कम तापक्रमबाट यसका पातहरुमा नोक्सान पुग्छ । नयाँ पातहरु र फलको वृद्धिलाई तापक्रमले धेरै असर गर्दछ । केराखेतीका लागि औसत तापक्रम २६.७ डिग्री सेन्टीग्रेड र प्रतिमहिना १० से.मि वर्षाको आवश्यकता पर्छ । केराको वृद्धिविकास १८° से. ग्रे. बाट सुरु हुन्छ र २७° से. ग्रे. पुगे पछि यसको वृद्धि विकास पूर्णरुपमा बन्द हुछ । केराको वृद्धि विकास घाम लाग्दा राम्रो भएतापनि धेरै तापक्रम भएमा पात तथा फल डढ्न थाल्दछन् ।

नेपालमा तराई, भित्री मधेस र मध्य पहाडको बेशी क्षेत्रमा व्यवसायिक रुपमा केराखेती गर्न सकिन्छ । केराले जाडोमा १ महिनामा १ मात्र पात उत्पादन गर्दछ भने गर्मीमा पानी राम्रो परेमा ओटासम्म नयाँ पात निकाल्न सक्दछ । समुद्र सतहबाट ६०-३०० मिटरसम्मको उचाइ र राम्रो वर्षा हुने वा सिंचाइ गर्न सकिने क्षेत्रमा केराको व्यवसायिक उत्पादनका लागि उपयुक्त मानिन्छ । तर, नेपालमा स्थानीय जातका केरा घरायसी प्रयोजनका लागि १६०० मिटरसम्म खेती गरेको पाइन्छ । अलि बढी उचाइ भउको पहाडी क्षेत्रमा केराखेत ागर्ने हो भने पारिलो घाम लाग्ने दक्षिण मोहडाको जमिनमा खती गर्नुपर्छ । बढी हावा चल्ने ठाउँमा पनि केराखेती गर्नु उपयुक्त हुँदैन । यदि हुरी बतास ४ मी./सेकेण्डभन्दा बढीको गतिले चलेमा केराको थाम ढलेर नोक्सान हुन जान्छ । व्यवसायिक केरा खेती गर्ने हो भने केराबारीको बाहिरी किनार(उत्तर र पश्चिम दिशा) मा डालेघाँस वा अन्य हावा छेक्ने बोट बिरुवा लगाई व्यवस्थापन गर्नुपर्दछ।

२. कस्तो माटो केरा खेतीका लागि उत्तम हो ?

केरा प्रायः सबै किसिमको माटोमा उत्पादन गर्न सकिन्छ, तापनि व्यवसायिक केराखेतीका लागि भने गहिरे, राम्रो पानी निकास भएको, दोमट, बलौटे दोमट, चिम्टाइलो दोमट माटो राम्रो मानिन्छ । केराले पानी जमेको सहन सक्दैन र यसलाई ५-७.५ पि. एच. सम्म भएको माटोमा खेती गर्न सकिन्छ । यदी, माटोको पि.एच. कम भएमा अर्थात अम्लियपना बढी भएमा पानामा रोग लाग्ने सम्भावना बढी हुन्छ । बलौटे, नुनिलो, खाद्यतत्व कम भउको र निकासको व्यवस्था नभएको ठाउँमा केराखेती गर्नु उपयुक्त हुँदैन । नदीले बगाएर ल्याएको पदार्थहरु थुप्रीएर बनेको माटो केराखेतीका लागि सबैभन्दा उपयुक्त हुन्छ । यदि, केराखेती गर्नका लागि उपयुक्त माटो नभएमा माटो सुधार गर्नुपर्छ । माटोको अम्लियपन ५ भन्दा कम भएका माटोमा कृषिचुनको प्रयोग गर्नुपर्दछ । हल्का बलौटे माटो भएमा केराको बोटवरिपरि छापो प्रयोग गर्दा चिस्यान धेरै दिन सम्म रहने र माटोबाट खाद्यतत्व छिट्टै चुहिएर जान पाउँदैन । खाद्यतत्व कम भएको माटोमा केरा रोप्नुभन्दा पहिला प्रशस्त प्राङ्गारिक मलको प्रयोग गर्नु राम्रो हुन्छ ।

३. केरा खेती गर्न कति लगानी लाग्छ र कति आम्दानी हुन्छ ?

४. कति उत्पादन हुन्छ ?

५. विरुवामा कति लाग्छ र लगानी कति हुन्छ ?

६. कति रोजगारी सिर्जना हुन्छ ?

७. कुन-कुन जातका केरा नेपालमा खेती भइरहेको छ ?

८. जोखिमको व्यवस्थापन कसरी गर्न सकिन्छ ?

९. खेती सम्बन्धित आवश्यक जानकारी र सुझाव कोबाट लिन सकिन्छ ?

१०. खेतीका लागि आवश्यक लगानी गर्न ऋण कहाँबाट पाउन सकिन्छ ?

११. फल निकालेपछि केराका वोटको पनि उपयोग छ ?

१२. उन्नतजातका गणस्तरीय केराका विरुवा कहाँ पाइन्छ ?

क. स	नर्सरीको नाम	सम्पर्क व्यक्ति	स्थान	सर्म्पक नं
१.	प्रकास केरा फार्म	पूर्ण सिह साउद	तल्केनी, भिमदत्त-१०, कञ्चनपुर	९८५८७५२६३०
२.	राजेश केरा फार्म	सुरेन्द्र चौधरी	कृष्णपुर-५, कञ्चनपुर	९८४८४८३५२५
३.	राना थारु केरा फार्म	करम सिह राना	बेलौरी-११, कञ्जनपुर	९८०६४२६३६१
४.	सुवेदी केरा फाम	राम प्रसाद सुवेदी	त्रिभुवनवस्ती-७, कञ्चनपुर	९८५८४२३०१३
५.	श्रृजनशील घरेलु उद्योग	राम प्रसाद चौधरी	फुलबारी-९, कैलाली	९८११६४१९३१
६.	आधुनिक कृषि तथा जडिबुटि व्यवसाय फार्म	टोप लाल चौधरी	गुलरिया-८, बर्दिया	९८४८०१३६२४
७.	जय किसन फलफूल नर्सरी फार्म	ऋजय यादव	गोनाहा-७, रुपन्देही	९८०७४२१६५६
८.	कुशल			